

Helvella cupuliformis

Gulbrun skålmurkla

Storsvampar, Sporsäcksvampar

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Kunskapsbrist (DD)

Klass: *Pezizomycetes*, **Ordning:** Pezizales (skålsvampar), **Familj:** *Helvellaceae*, **Släkte:** *Helvella* (hattmurklor), **Art:** *Helvella cupuliformis* - gulbrun skålmurkla Dissing & Nannf. **Synonymer:** *Cyathipodia cupuliformis* (Dissing & Nannf.) Breitenb. & F.Kränzl.

Kännetecken

Gulbrun skålmurkla har fruktkroppar som är skålformiga till skivlika, 0,5–2 cm breda. Insidan är blekt brunaktig till gulbrun. Utsidan är slät, fint hårig, grå till gulgrå. Kanten är vanligtvis jämn, ibland inskuren. Foten är 1–1,5 cm hög, 2–6 mm bred, rund eller något tillplattad, som torr ibland med 2–4 otydliga, trubbiga ribbor, gulaktigt vit till gräddfärgad, som torr ibland gråaktigt gul. Gulbrun skålmurkla *liknar flikig skålmurkla* (*H. chinensis*) men den senare har mörkt grått till mörkbrunt hymenium och något smalare sporer.

Utbredning och status

I Sverige är gulbrun skålmurkla känd från sex äldre och tre aktuella lokaler. Den är funnen i Östergötland, Västmanland, Uppland, Dalarna och Jämtland samt på Öland och Gotland. Samtliga fynd är gamla och härrör från 1930–60 talet. I övrigt är den känd från Norge, Frankrike, Schweiz, Österrike, Italien och f.d. Tjeckoslovakien samt från Nordamerika.

Ekologi

Arten växer oftast på bar jord, stundom bland mossa och gräs, under träd och buskar i löv- och barrskog. Det är dock oklart varför så få fyndplatser är kända. Svampen bildar fruktkroppar under juli till oktober.

Hot

Troligen missgynnas arten av ett alltför slutet växttäckte. Avverkning av träd och buskar i omedelbar närhet av växtplatserna inverkar sannolikt negativt på svampen. Lokaler nära bebyggelse hotas främst av exploatering.

Åtgärder

Kända lokaler bör återinventeras och artens ekologi utredas. I avvaktan på mer kunskap bör växtplatserna övervakas och, om så är påkallat, skyddas.

Övrigt

Utländska namn – NO: Trefargemorkel, FI: Vaaleajalkapikarimörsky.

Litteratur

Breitenbach, J. & Kränzlin, F. 1981. *Pilze der Schweiz. Band 1. Ascomyceten*. Mykologia, Luzern.

Dennis, R.W.G. 1981. *British Ascomycetes*. J. Cramer, Vaduz.

Dissing, H. 1966. The genus *Helvella* in Europe with special emphasis on the species found in Norden. *Dansk Botanisk Arkiv* 25:1.

Dissing, H. & Nannfeldt, J.A. 1966. *Helvella cupuliformis* sp. nov., *H. villosa* (Hedw. ex O. Kuntze) comb. nov., *H. macropus* (Pers. ex Fr.) Karst. and their allies. *Svensk Bot. Tidskr.* 60: 325–337.

Ryman, S. & Holmåsen, I. 1984. *Svampar. En fälthandbok*. Interpublishing, Stockholm.

Författare

Gillis Aronsson 1997.